Opłata pocztowa uiszczona gotówką. CENA GR. 20

NOWINY PODHALAŃSKIE

aktualne i niezależne czasopismo zdrojowiskowe
i gospodarczo-społeczne

Nr 7 Nowy Sącz, dnia 11 czerwca 1939 Rok V

Rola turystyki w obronności kraju.

Naczelnym zagadnieniem naszego życia społecznego stała się przede wszystkim troska o obronność kraju. Wszystkie wysiłki państwa i społeczeństwa zmierzają do wzmożenia sił i środków odporu, w jak najszerszym tego słowa znaczeniu.

Nasza gotowość polega nie tylko na twardym i zdecydowanym „nie!" wobec wszelkich zakusów na naszą wolność i całość granic państwowych, lecz również na niczym niezakłóconej równowadze spokoju i pracy na wszystkich odcinkach życia w Polsce.

Wzmóc tempo i wydajność pracy w każdej dziedzinie gospodarki, jest dziś najwyższym obowiązkiem. Na pierwszy plan jednakże muszą wysunąć się obecnie te gałęzie pracy, które posiadają największe znaczenie dla naszej obronności.

Otóż zagospodarowanie turystyczne górskich obszarów, zwłaszcza granicznych, nie może być bez znaczenia dla obronności tej strefy. Drogi, ścieżki, znakowanie szlaków górskich, a specjalnie rozbudowa górskich schronisk turystycznych odegrać tu mogą niewątpliwie bardzo pożyteczną rolę w ewentualnych operacjach wojennych. Ale też i wielkie zjazdy a nawet wycieczki pociągami popularnymi, przerzucając w szybkim czasie masy ludzi do odległych nieraz miejscowości stanowią praktyczną szkołę sprawności naszych środków komunikacyjnych. Wyrabiają też bezsprzecznie dyscyplinę w masach, przyzwyczajając ludzi wszystkich warstw społecznych do szybkich sprawnych przejazdów zbiorowych. Czynnik ten posiadać może duże znaczenie przy wszelakiego rodzaju zarządzeniach wojennych jak mobilizacja, ewakuacja i t.p. Dla polityki kwaterunkowej jak też i dla szpitalnictwa wojennego nie bez znaczenia mogą być dobrze zorganizowane domy wycieczkowe i turystyczne schroniska. Niecenione usługi oddać tu też mogą podmiejskie ośrodki campingowe jako wielkie ośrodki zdrowia. Wreszcie zaznaczyć należy, że skoro każdy rodzaj sportu uważany dziś jest za ważny czynnik przysposobienia wojskowego, to w niemniejszym, jeśli nie większym stopniu znaczenie, to posiada turystyka sportowa wyrabiająca nietylko sprawność fizyczną ale również znajomość kraju, orientacji w terenie i umiejętność pokonywania naturalnych przeszkód w czasie wędrówek górskich, wodnych lub motorowych.

—O—

Niechaj nikt nie uchyla się od datku na
POLSKI CZERWONY KRZYŻ

Sytuacja na rynku naftowym.

Rozwój konsumpcji naftowej w kraju postąpił w pierwszym kwartale roku bieżącego o dalszy poważny krok naprzód. Wzmogła się ona w stosunku do analogicznego okresu zeszłorocznego w sumie globalnej o 11 proc. w stosunku zaś do r. 1937 o przeszło 18 proc. w stosunku do r. 1936 o 29 proc. a także w stosunku do r. 1930, tj. roku wysokiej koniuktury przedkryzysowej, o blisko 9 proc. Wzrost zbytu w okresie trzymiesięcznym br. tym się również zaznacza, że obejmuje on wszystkie produkty w stopniu prawie równomiernym, co świadczy, że zapotrzebowanie rynku stale i automatycznie wzrasta.

Po osłabieniu obrotów w lutym, dało się w marcu odczuć silne ożywienie, które było wyrazem wzrostu obrotów we wszystkich produktach w okresie kwartalnym. Sprzyjały temu momenty związane z początkiem sezonu, jako też ogólne warunki gospodarczo-polityczne. Jeśli idzie o miesiąc marzec, to podkreślić należy w szczególności duże stosunkowo ekspedycje benzyny, oleju gazowego i parafiny. Spożycie nafty. jakkolwiek sezonowo obniżone, stało koniukturalnie również na wysokim poziomie.

Poziom cen za produkty finalne, jak i za surowiec ropny nie uległ w marcu zmianie. Na podstawie porozumienia, zawartego z końcem kwietnia br. między producentami ropy a większymi rafineriami, podniesiona została cena ropy standarowej marki borysławskiej ze zł. 1700 do zł. 1725 za 1 cysternę a 10.000 kg. a odpowiednio także ropy innych marek z tym, że podwyżka odnośna obowiązywać będzie od dnia 1 maja br. na przeciąg dalszych 6 miesięcy.

ŚWIĘTO PUŁKOWE.

Nowosądecki pułk strzelców podhal. obchodził w dniach 25 i 26 bm. swe doroczne święto pułkowe. Pierwszy dzień poświęcony został uczczeniu pamięci poległych bohaterów pułku. W drugim dniu po uroczystej mszy w Kościele parafialnym odbyła się defilada. Dziarska podstawa maszerujących oddziałów wzbudziła wśród społeczeństwa sądeckiego niebywały entuzjazm. Popołudniu odbyły się zawody sportowe. W uroczystościach tych wzięli udział naczelnicy miejscowych władz i urzędów ze starostą pow. mgr. Adamskim na czele.

Tani urlop w Krynicy.

Od 15 maja br. w Krynicy zaczęły obowiązywać „Tanie Pobyty Ryczałtowe pod hasłem „Wiosna w Krynicy".

Ludzie pracy, zwłaszcza ci, którym skromne uposażenie nie pozwoliłoby w pełnym sezonie korzystać z pobytu w Krynicy, mają wyjątkową okazję. Tu w wiosennym słońcu i balsamicznym górskim powietrzu mogą odpocząć po trudach całorocznej pracy, oraz przeprowadzić kurację.

Liga Popierania Turystyki uzyskała 50 proc. ulgi kolejowej w terminie do 15 czerwca br.

Zniżka stosowana jest w ten sposób, że za przejazd pierwotny opłaca się cenę normalnego biletu, powrót zaś jest bezpłatny po conajmniej ośmiodniowym pobycie.

Czas pobytu może być dowolnie przedłużony, jednak w ramach ważności karty.

Urozmaicony wycieczkami pobyt w Krynicy pozostawi niewątpliwie najkorzystniejsze wrażenia i przekonanie o godziwie spędzonym urlopie.

—O—

Jak uzdrowić przemysł pensjonatowy w uzdrowiskach.

Z różnych stron wysunięto ostatnio pewne projekty uzdrowienia przemysłu pensjonatowego w zdrojowiskach i miejscowościach letniskowych, celem usunięcia zaniedbania i niskiego poziomu pensjonatów i hoteli.

Pewne projekty idą w kierunku ustanowienia wymóg kwalifikacji fachowych dla osób prowadzących pensjonaty, inne przemawiają za przymusem organizowania się przedsiębiorców pensjonatowych w związkach branżowych.

Najważniejszą rzeczą dla uzdrowienia przemysłu pensjonatowzgo jest zapewnienie mu ciągłości gospodarki poprzez przedłużenie czasokresu dzierżawy. Jak wykazuje statystyka, dokonana dla niektórych uzdrowisk, jedynie 2 proc. umów dzierżawnych zawartych zostaje na przeciąg dwóch lat, 5 proc. zaś na okres 6 ciu miesięcy.

o—o

Walory lecznicze Szczawnicy.

Najpiękniejsze nasze wysokogórskie uzdrowisko Szczawnica zapełniona jest w tym roku wcześniej, niż w ubiegłych latach. Piękna okolica, balsamiczne górskie powietrze, lecznicza wartość wód mineralnych, skuteczność kuracji, doświadczona przez tysiączne rzesze kuracjuszy, oto walory jednej z pereł naszych uzdrowisk. |

Zarząd Zdroju i Komisja Zdrojowa z przewodniczącym J. Marossany'im na czele dbają gorliwie o potrzeby swych gości a nowe inwestycje przeprowadzone w ostatnim czasie świadczą o szerokich zamierzeniach postawienia Szczawnicy w rzędzie najbardziej nowocześnie urządzonych uzdrowisk.

Rozbudowę urządzeń zarówno publicznych jak np. wspaniałe i nowoczesne Inhalatorium oraz prywatnych dostosowuje się do obecnych wymogów zapewniających kuracjuszom maximum wygody i komfortu. Tu należy wymienić przede wszystkim Zakład leczniczy dra J. Kołączkowskiego, gdzie pod stałą opieką lekarską przebywa doborowe towarzystwo, korzystając ze wspaniałych urządzeń leczniczych. Zasłużoną renomą cieszy się również Pensjonat zdrojowy położony w samym centrum Szczawnicy, mieszczący się w pięciu willach.

Z rozrywek wymienić należy doskonałe koncerty orkiestry zdrojowej pod dyrekcją znanego kompozytora A. Wrońskiego, poza tym codzienne dancingi w sali Malinowej, gdzie doskonałe zespoły muzyki jazzowej ściągają tłumy kuracjuszy i letników.

Działalnośc P. C. K.

W związku z obecnie przeżywaną sytuacją, Polski Czerwony Krzyż prowadzi w całym kraju energiczną działalność dla pełnego przygotowania się do najsprawniejszego wykonania swych obowiązków w razie potrzeby.

Społeczeństwo sądeckie w zrozumieniu doniosłej roli tej organizacji spontanicznie garnie się do P. C. K. interesując się zwłaszcza wszelkiego typu kursami sanitarnymi. Wszystkie te poczynania są prowadzone po linii planowej organizacji, zwłaszcza w zakresie przygotowania społeczeństwa do samoobrony sanitarnej opl.

W myśl zarządzeń władz państwowych, olbrzymia ta akcja, zlecona Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi, opracowywana jest jak najdokładniej i w najbliższym już czasie obejmie cały kraj.

W ramach tygodnia P. C. K. w Nowym Sączu odbędzie się pokaz sprawności tutejszych oddziałów.

—O—

O zwolnienie od podatku obrotowego dodatków pobieranych na rzecz służby w hotelach i pensjonatach.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 15. 10. 1938 r. wprowadziło obowiązek uwzględniania dodatków na rzecz służby w hotelach i pensjonatach przy ustalaniu należności za wynajmowane pokoje. Ponieważ dodatki te właściciele hoteli i pensjonatów oddają w całości służbie, niezależnie od stałych wynagrodzeń. właściciele występują w danym wypadku w charakterze inkasentów.

Związek Izb Przemysłowo Handlowych wystąpił do Ministerstwa Skarbu z prośbą o wyłączenie powyższych kwot z podstaw wymiaru podatku obrotowego, uważając że winny one podlegać jedynie podatkowi dochodowemu. Powiększanie dotychczasowego znacznego obciążenia przemysłu hotelarskiego podatkiem obrotowym od tych sum, nie znajduje gospodarczego uzasadnienia i powoduje w niektórych hotelach utrzymanie nadal systemu wynagradzania służby bezpośrednio przez klientów — co jest zjawiskiem niepożądanym.

Lotnisko komunikacyjne pod N. Sączem.

W Nowym Sączu bawiła komisja z ramienia Ministerstwa Komunikacji, która przeprowadziła badania terenowe możliwości założenia w Zawadzie pod Nowym Sączem lotniska komunikacyjnego dla Krynicy, Szczawnicy i Rożnowa. Wstępne prace związane z niwelacją terenu pod lotnisko poruczono miejscowemu obwodowi L. O. P. P., który przy pomocy fachowców opracował kosztorys wstępnych robót na kwotę 30.000 zł.

Nie wyjeżdżać za granicę!

W kraju znaleść można komfort i wygodę.

Wielki wysiłek rozbudowy gospodarczej Państwa wymaga skoncentrowania wszelkich zasobów dewizowych na pokrycie wydatków najbardziej koniecznych, a więc przede wszystkim surowców i maszyn nieprodukowanych w kraju. To też racją stanu gospodarki polskiej musi domagać się ograniczenia wszelkich niezbędnych wydatków za granicą, a za takie niewątpliwie należy uznać wydatki na turystykę zagraniczną.

Dobry obywatel musi to rozumieć i odkładając swój wyjazd na późniejsze czasy, spędzać wywczasy w kraju.

Rzecz inna, że postępująca z roku na rok rozbudowa i europeizacja naszych głównych ośrodków turystycznych i uzdrowisk, czyni to „poświęcenie" zgoła łatwym. Wyjeżdżający za granicę nie może się dziś tłumaczyć, że w Polsce nie znajdzie tego komfortu i tych urządzeń, które umilają mu pobyt w innych krajach.

Zgodnie z tym rozmachem inwestycyjnym, stwarzającym warunki dla turystów krajowych, musi iść i polityka dewizowa Rządu, ograniczając kontyngenty dewizowe dla turystyki zagranicę, toteż z faktem tym winni się liczyć wszyscy planujący swój urlop w bieżącym roku!

Czy wpłaciłeś już drugą ratę na P. O. P.?

Sezon letni w Muszynie.

Najmłodsza ze zdrojów znanych, rozwija się Muszyna w tempie niemalże amerykańskim. Położona wśród gór, lasów szpilkowych i lipowych tuż nad Popradem i Muszynką posiada 7 źródeł wapniowo żelazistej szczawy alkalicznej, kąpiele mineralne, słoneczne i borowinowe. Uznana i ceniona przez lekarzy nadaje się znakomicie do przeprowadzenia kuracji w chorobach: żołądka, serca, gruźlicy, kobiecych i nerwowych.

Muszyna posiada szereg naprawdę pierwszorzędnie i nawskroś nowocześnie urządzonych pensjonatów. Weźmy naprzykład pod uwagę pensjonat „Jar" który poza malowniczym położeniem posiada urządzenia mogące zadowolić najwybredniejszego nawet kuracjusza czy letnika. A dalej „Aleksandrówka" elegancki pensjonat zapewnia swym gościom miły i beztroski pobyt. Trudno pominąć komfortowy pensjonat Tęcza Drowej Foltyńskiej cieszący oddawna zasłużonym uznaniem.

Pensjonat „Wanda" Dra Mściwujewskiego, gdzie kuracjusze i letnicy w atmosferze spokoju wygody i troskliwej opieki lekarskiej odzyskują energię, siły i zdrowie. Na szczególną wzmiankę zasługują również pensj. „Bukowianka" znany z zacisznego położenia, oraz pensjonat „Władysława" słynący z wyborowej i smacznej kuchni, pozatym Muszyna posiada szereg innych pensjonatów, które pod względem urządzeń dorównują całkowicie wymienianym, a które niesposób pomieścić w ramach tego skromnego artykułu.

Dodajmy do tego liczne imprezy rozgrywkowe, five i dancingi w nowoczesnej kawiarni Adria, gdzie goście przy dźwiękach doborowego zespołu jazzowego spędzają mile czas — a mieć będziemy wspaniałą całość, jaką Muszyna oferuje swym gościom na sezon letni.

L. B.

Lato w Rabce.

O walorach leczniczych Rabki pisano już wiele. Dziś możemy przypomnieć jedno, najważniejsze, a to, że Rabka w porównaniu z innymi uzdrowiskami o podobnych walorach i urządzeniach jest jednym z najtańszych uzdrowisk w Polsce.

Posiadając obfite źródła wody mineralnej jest z jednej strony miejscem leczniczym a z drugiej strony letniskiem posiadającym najidealniejsze warunki wypoczynkowe dla osób, które po pracy i zgiełku miejskim szukają prawdziwego wytchnienia.

Zaznaczyć należy, że zdrój ma wiele eleganckich i nowocześnie urządzonych pomieszczeń w willach i pensjonatach, szereg rozrywek, sporty, dancingi, oraz to że jest naprawdę Zdrojem tanim.

Piwniczna.

Ruch kuracjuszy w Piwnicznej wykazuje z roku na rok znaczną zwyżkę przyjezdnych co swiadczy faktycznie o wartości i sławie naszego zdroju.

Liczne inwestycje przeprowadzone w ostatnich latach przez Zarząd Miejski, są mało wystarczające do istotnych potrzeb szybko rozwijającego się zdrojowiska. Żywimy nadzieję, że nowy Zarząd Miejski niewątpliwie przeprowadzi w krótkim czasie najpilniejsze inwestycje zdrojowe, w tym czarującym zakątku doliny Popradu.

Iwonicz Zdrój.

Iwonicz jest jednym z najstarszych zdrojów w Polsce. Otoczony wysokopiennymi lasami szpilkowymi posiada wszelkie cechy klimatu podalpejskiego.

Szczawy słono-jodo-bromowe, żelaziste i siarczane, oto prawdziwe skarby Iwonicza. Nic więc dziwnego, że co roku pełnym jest Iwonicz kuracjuszy, którzy po krótkiej kuracji wracają cudownie wprost uleczeni.

Nowy Zarząd T.W.R. w Iwoniczu.

Na dorocznym walnym zgromadzeniu członków Towarzystwa Właścicieli Realności w Iwoniczu, wybrano nowy zarząd w skład którego weszli: Adam Trzyna przewodniczący, J. Kielar i L. Józefczyk zastępcy, Józef Żychiewicz skarbnik, Antoni Żychewicz sekretarz, członkowie wydziału: R. Heeller, Z. Fryc, K. Murman, K. Nowicki, St. Rajchel i J. Kędzierski.

Wybór Adama Trzyny ogólnie cenionego i lubianego przez tamtejsze społeczeństwo przewodniczącym T.W.R. przyniesie niewątpliwie dużo korzyści Towarzystwu, gdyż obok uprzejmości posiada nowy przewodniczący chwalebną energię i inicjatywę.

Akcja zalesienia w Jasielskim.

W powiecie jasielskim przystąpiono do realizowania ustawy o zalesieniu nieużytków. Pod kierownictwem leśnika samorządowego p. inż. Wołkowicza, zalesiono w Mytarzu i Nowym Żmigrodzie 10 ha. nieużytków. Polskie Towarzystwo Tatrzańskie. Oddziały w Gorlicach i Jaśle zakupiły dla uczczenia „Dnia Lasu" 2 ha. lasu na rezerwat przyrodniczy na Kornutach w pasie Magóry Wątkowskiej w Beskidzie niskim.

— — — — — — — — — — — —

ODZNACZENIE. Pan Wojewoda krakowski udekorował w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie znanego przemysłowca naftowego i działacza społecznego p. dyr. Izydora Iglera Złotym Krzyżem Zasługi za pracę na polu społecznym

Krosno.

WALNE ZGROMADZENIE Oddziału Zachodniego Stowarzyszenia Polskich Inżynierów Przemysłu naftowego Oddział w Krośnie wybrało na onegdajszym Zebraniu następujący skład wydziału: Inż. Maksymilian Fingerhut — przewodn., inż August Nieniewski — zast. przdwodn., inż Jan Cząstka — sekretarz i bibliotekarz, oraz inż. Tadeusz Chalbowski — skarbnik. Członkami Wydziału zostali wybrani: Inż. Aleksander Smagłowicz jako delegat Oddziału Stowarzyszenia dla Szkoły wiertniczej w Jaśle, inż. Henryk Olszewski i inż St. Mianowski.

Ofiarność godna przykładu!

Godny przykład patriotycznej ofiarności na rzecz Armii dał nam znany przemysłowiec naftowy dyr. Jerzy Morgenstern ofiarując z okazji święta pułkowego Strzelców Podhalańskich w Nowym Sączu całkowite wyposażenie świetlicy 1 baonu oraz wydatną pomoc w uposażeniu świetlic innych baonów.

Wyjaśnienie.

Na skutek nieporozumienia pewna część klijenteli zakładu fotograficznego FOTO-ARS w Nowym Sączu powierza prace przeznaczone do nas p. Oskarowi Hochhauserowi w przeświadczeniu że ten jest współpracownikiem naszej firmy. Pragnąc uniknąć na przyszłość nieporozumie wyjaśniamy, że pan O. Hochhauser nie współpracuje z nami, ani też nie pozostaje z nami w żadnym kontakcie.

BOLESŁAW FURMANEK
zakład fot. „Foto—Ars" N. Sącz

REPERTUAR KIN w Nowym Sączu. KINO „SOKÓŁ" Niebezpieczna Kobieta.

KINO „WIEDZA" Konflikt.

Przez Spółdzielczość do bogactwa!

Spółdzielnia Kredytowa Robotnicza.

Jedną z najpoważniejszych placówek bankowych na naszym terenie jest Spółdzielnia Kredytowa Robotnicza, stowarzyszenie zar. z ogr. odp. kierowana przez zapobiegliwą dyrekcję w osobach pp. Szewczyka, Ladenbergera i Pachonia. Prezesem Rady Nadzorczej jest znany działacz społeczny p. Jan Matkowski.

Wyniki pracy są doskonałe, zasięg zadań zwiększa się i obejmuje coraz szersze ugrupowania członków a siła gospodarczo finansowa spółdzielni wzrasta i umacnia się.

Spółdzielnia liczy dzisiaj ponad 2.400 członków, których udziały wynoszą ponad 270.000 zł, posiada ponadto własny lokal biurowy oraz nieruchomość wartości kilkaset tysięcy złotych. Zasługą to jest w pierwszym rzędzie pracowitego, energicznego i zapobiegliwego Zarządu, Dyrekcji i Rady złożonych z ludzi doświadczonych a bardzo dobrze przygotowanych.

—O—

Owocna działalność Spółdzielczego Związku Kredytowego w N. Sączu

Z roku na rok uwypukla się coraz bardziej świetny rozwój Spółdz. Zw. Kredyt. na Podhalu. Jak wiadomo powszechnie powstanie swe zawdzięcza Spółdzielnia inicjatywie kupieckiej. Dzięki rzetelnej, społecznej i nawskroś spółdzielczej organizacji, oddała spółdzielnia szerokim rzeszom kupiectwa olbrzymie usługi, służąc im tanim i dogodnym kredytem.

Imponujące są cyfry, jakimi Spółdzielczy Zw. Kredytowy w 13 roku istnienia wykazać się może. Radzie Nadzorczej i Zarządowi — powinszować należy że dzięki wieloletniej pracy zdołali ugruntować pewność i zaufanie do Spółdzielni. Zarząd Spółdzielni z p. Dyr. S. Maschlerem i Dyr. A. Schlüsslem na czele stoi na straży interesów spółdzielni w służbie zdrowego i rzetelnego kredytu spółdzielczo kupieckiego.

—O—

Towarzystwo Wzajemnych Zaliczek i Oszczędności w N. Sączu.

Jedną z najstarszych placówek spółdzielczych na terenie Sącza i Podhala jest Tow. Wzajemnych Zaliczek i Oszczędności. Spółdzielnia ta udziela pomocy finansowej drobniejszym kupcom i rzemieślnikom podtrzymującich ciężką egzystencję.

Mocna ta placówka działa nietylko w interesie spółdzielców, ale rozdziela również rok rocznie poważne kwoty na cele instytucji kult. oświatowych i dobroczynnych.

Zasięg działania spółdzielni obejmuje coraz szersze ugrupowania członków, a siła gospodarczo-finansowa tej godnej zaufania placówki społecznej wzrasta i umacnia się. Zasługą to jest w pierwszym rzędzie dyrekcji na czele której stoi znany i zasłużony spółdzielczo działacz Dr I Weindling, którego ofiarna i bezinteresowna praca społeczna zasługuje w pełni na uznanie.

Spółdzielczy Bank Handlowy w Nowym Sączu.

Spółdzielczy Bank Handlowy, działający na terenie Nowego Sącza cieszy się uznaniem szerokich rzesz członków, dla których stanowi ostoję finansową w ciężkich czasach kryzysowych. Energiczna dyrekcja w osobach p. p. N. Englaendera i L. Sterna prowadzi solidnie agendy.

Bank rozwija się pomyślnie, czego dowodem zwiększające się rok rocznie obroty i wkłady, świadczące o mocnym zaufaniu do tej w spółdzielczej nowosądeckiej placówki kredytowej.

—O—

Wydawca i redaktor: M. Lustig „Drukarnia Podhalańska" w Nowym Sączu.